

Helsingin maalaiskunnan karjalaiskylä.

Esko Muhonen kertoi, että nykyisen Vantaan alueella pakkoluovutettiin sotien jälkeen noin 30 asutusviljelytilaa, niitä oli muun massa Hämeenkylässä, Seutulassa kahdessa eri kohdassa sekä Lahdentien varressa, aina kaksi rinnakkain, mutta hänenkin aikaisempi kotikylänsä, varsinainen "karjalaiskylä" syntyi aivan Muhosten nykyisen asuinpaikan Pakkalan tuntumaan. Vuosina 1946- 1947 rakennettiin 12 karjalaisten taloa Elannon ja Hankkijan maista erotetuille noin 10 hehtaarin tiloille entisen Huberin luona, ja sinne kuljettiin silloin Ylästöntieltä.

- "Alueen ruotsalaisväestö oli sitä mieltä, että kylään otettaisiin vain porkkalalaisia evakoita, mutta Väinö Tanner kävi tervehtimässä paikallisia todeten, että "sama markka se on karjalaisillakin", Esko huomauttaa.
- "Kolme perhettä Porkkalasta asettui sitten Elannon sivutilalle", hän lisää.

Muhoset ovat tarkoituksella palanneet takaisin Keski-Vantaalle asuttuaan sitä ennen kuutisen vuotta Martinlaaksossa ja viimeeksi neljännesvuosisadan Tikkurilassa. Aivan heidän kotinsa tuntumassa on puistoalue, jossa Esko on käynyt aikoinaan oravametsässä ja Aila mustikassa. Muhoset kertovat, että Jumbo on rakennettu kahdelle karjalaisen perheen metsäpalstalle ja että melkein kaikki tilat olivat kahdessa osassa siten, että pelto ja metsä sijaitsivat erikseen. Nyt karjalaiskylästä, jossa asuivat Muhosten lisäksi Kupariset, Ahokkaat, Hirvoset, Hannukaiset ja monet muut, ei ole yhtään taloa jäljellä. Alue kaavoitettiin teollisuutta varten, Huber oli ensimmäinen yritys, joka rakensi toimitilansa sinne.

- "Toinen Huberintien, entisen Takamaantien, varrella sijaitsevista hotelleista on rakennettu osaksi vanhempien entiselle tontille, jossa lasten leikkikivi, muutama iso kuusi ja pahkakoivu muistuttavat vielä menneistä ajoista", Esko kuvailee.

Tikkurilan karjalaisten vaiheet

Esko kertoo, että Tikkurilan karjalaiset perustettiin 11.1.1948 Männistön nuorisoseuran talossa Tikkurilassa. Perustajajäseniä olivat muun muassa viipurilainen nuohoojamestari Vilho Uokkola, joka toimi myös maalaiskunnan nuohoojana, verojohtaja Olavi Talke, Onni Laine sekä Maire Hongisto o.s. Meriö Suojärveltä, joka asui samassa talossa Muhosten kanssa. Maire on Rauno Meriön serkku. Jäseniä oli enimmillään lähes 300 ympäri pitäjää ja seura oli Karjalan Liiton Uudenmaan piirin suurin. Joku oli laskenut, että Helsingin maalaiskunnassa oli tuohon aikaan yli 4200 karjalaista ja jokainen Luovutetun Karjalan alueen pitäjä oli heidän joukossaan edustettuna. Esko liittyi yhdistykseen 1960-luvulla, hän oli ensin sihteerinä -70-luvun alkupuolella ja puheenjohtajana 28 vuotta.

- "Minut valittiin yllättäen puheenjohtajaksi, koska kolme vuotta tehtävässä toimineen Pekka Kaltiaisen ei haluttu enää jatkavan, hän kun ei ollut siirtokarjalainen", Esko muistelee.
- "Kaltiaisen oli kyllä hyvä puheenjohtaja, mutta ensimmäisissä säännöissä mainittiin, että, yhdistys oli perustettu nimenomaan siirtokarjalaisia varten, myöhemmin sääntöjä sitten muutettiin siten, että muutkin saattoivat liittyä seuraan", hän jatkaa. Esko arvelee, että hänet valittiin seuran johtoon siksi, koska hän oli mukana kunnallispolitiikassa. Hän sai ansioistaan Karjalan Liiton hopeisen kunniamerkin.

Aila toteaa olleensa Tikkurilan karjalaisissa jonkin aikaa rahastonhoitajana. Tikkurilan Karjalaseuran toiminta oli vireää. Kirjallisuuspiiri toimi, tarinailtoja oli joka kuukausi ja aikuisten sekä lasten tanhuryhmät kokoontuivat niin Keskuspuiston koululla kuin "Kolmekutosellakin" Hiekkaharjussa. Muhoset kertovat, että monia myyjäisiä pidettiin ja niissä menivät karjalanpiirakat hyvin kaupaksi, lisäksi järjestettiin joulu- ja puurojuhlia sekä kesäisin

myllyiltoja, retkiä ja matkoja. Karjalaisilla kesäjuhlilla käytiin tietysti ja nukuttiin koulujen latioilla. Myöhemmin mentiin kotiseutumatoille Karjalaan ja tietenkin myös Viipuriin, bussit olivat täynnä joka kerta ja hauskaa oli.

- "Kerran matkustimme laivalla Lappeenrannasta kanavaa pitkin Venäjälle ja palasimme bussilla", he muistelevat.

Tikkurilan karjalaiset saavuttivat menestystä myöskin kyykässä. Innokas kyykkäjoukkue harjoitteli vuosikautia Oksan ja Hiekkaharjun kentillä ja kiersi kilpailemassa eri puolilla maata.

Aila mainitsee kuljettaneensa omia lapsenlapsiaankin tanhuharjoituksiin.

- "Ohjaajat, kuten esimerkiksi Sari Suokas ja Hanna Pulkka olivat hyviä, seuramme oli heidät kouluttanut", Aila kertoo. Esiintymisiä oli paljon ja lapset tanhusivat seuran naisten kutomissa kansallispuvuissa. Lasten tanhuryhmä oli viimeinen toimintamuoto, jossa kävikin lähes kuutisenkymmentä lasta ihan loppuun saakka.

•

Vantaan Karjalaseuraksi nimensä vaihtanut seura lakkautettiin vuonna 2006, kun yhdeksänhenkistä johtokuntaa ei saatu enää kokoon.

- "Vanhat eivät jaksaneet eikä uusia saatu mukaan" Esko harmittelee.
- "Virhe tehtiin siinä, kun 65 vuotta täyttäneet vapautettiin jäsenmaksuista", Esko arvelee. Nuoria jäseniä ei saatu vanhojen tilalle ja kustannukset nousivat, kun kaupungin
- koulutiloistakin alettiin periä maksuja.
- "Olisi pitänyt olla jokin oma kiinteistö, jossa oltaisiin voitu kokoontua, mutta kun elettiin "kädestä suuhun", ei omaisuutta kertynyt", Muhoset pohdiskelevat. Jäseniä hävisi vuosien varrella sukututkimusinnostuksen myötä sukuseuroihin sekä eri pitäjaseuroihin, tanhuajia puolestaan lähti Helvi ja Olavi Kemppisen kokoamiin Vantaan kansantanssijoihin. Sääntöjen mukaan yhdistyksen varat tilitettiin lopettamisen jälkeen Karjalan Liitolle.

•

Kirjasta Puronvarren tarinoita – Simonkylän ja Ruskeasannan historiikki poimittua:

Ruskeasannan alueen historiaan vaikuttivat etenkin sotiemme puristuksessa ja niiden seurauksena evakkoon joutuneet itäsuomalaiset Karjalan romanit. Aivan kuten umpimetsiin ja savipelloille uudisraivaajina asuttunut sodanjälkeinen kantaväestökin, mökkinsä ja tiluksensa menettäneet evakkoromanit hakivat itselleen asuinsijaa ja paikkaa nopeasti uudistumaan lähteneessä yhteiskunnassa. Simonkylän ja Ruskeasannan asukkailla on aiheesta useita muistikuvia. Kun Karjalan väestö vuosina 1939 ja 1940 evakuoitiin, kuului siirrettävien noin 400 000 evakon joukkoon tuhatkunta Karjalankannaksen ja Raja-Kannaksen romanit. Vuoden 1954 Mustalaislähetyksen keräämän kortiston mukaan Helsingistä ja pääkaupunkiseudusta tuli romanien evakkoasuinpaikoista suosituin. Suurin evakkoromanikeskittymä syntyi Malmille ja Puistolaan, joskin Helsingin maalaiskunnan Simonkylä (Ruskeasanta) tuli myös osalle asuinsijaksi. Paikkakuntalaiset muistavat erityisesti asuntopulaa helpottamaan alueelle toimitetut vanhat puupanelipintaistat ruskeat VR:n junavaunut, erityisesti nykyisen Sireenitien varrella. Mistelin päiväkodin tienoilla oli telttaleiri. Kuuluisimpia Ruskeasannan romaneista ovat Hurriganes-yhtyeen perustaja ja rumpali Henri "Remu" Aaltonen ja äitinsä Rouva Eeva Aaltonen, joka perusti Ristipuron lähikaupparakennukseen asukkaiden hyvin muistaman "Puro-baarin". Ei ole tietoa, olivatko Aaltoset evakkoja.